

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 995. Quænam præter justam causam ad erectionem novæ Ecclesiæ requirantur conditiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

paratum corpus non constituunt Barb. *incit. c. 2. n. 2.* juxta decisionem Rotæ in Cord. dec. 22. Maji 1617.

3. Resp. tertio: Causa sufficiens erigendi novam Ecclesiam non est, dum Ecclesia non est capax totius populi, ac ita deformis; cum tali angustia occurri possit per ampliationem illius aut per extensionem sive adjectionem Capellæ in proprietate parochialis antiquæ. vide me *in for. benef. p. 1. g. 154. n. 3.* Item sola numerositas parochianorum ita excrecens, ut unus solus Presbyter non sufficiat ad satisfaciendum universis. Cum pro hoc casu præscribatur aliud remedium à Trid. *cit. c. 4.* ut Episcopi cogant Rectores, quibus cura animarum incumbit ad assumendum tot coadjutores, quot sufficiunt ad administranda Sacramenta & cultum divinum peragendum. Ita juxta declarationem S. Cong. & Rotæ decisionem apud Barb. *de jur. Eccl. L. 2. c. 2. n. 10.* & Fagn. *l. c. n. 24.* ubi etiam ex Lapo. *alleg. 66.* monet, quod in casibus, quibus ob nimiam distantiam vel ob flumen & mœnia difficilis est accessus ad Ecclesiam, necessarius deveniendum non fit ad extensionem novæ, si Rector illius parochianis providerit de sacerdote approbato & ordinario, qui in Capella aliqua vicina accessu facili parochianis remotis aut aliter exclusis Sacramenta necessaria ministraret, aliaque divina officia peragat. Ita Wiestn. *h. t. n. 7.* vide tamen quæ super his & præcedentibus causis monet Card. de Lug. ad Trid. *d. 16. n. 2. & seq.* apud me *l. c.*

Quæst. 995. Quænam præter justam causam ad erectionem novæ Ecclesiæ requirantur conditiones?

1. Resp. conditiones hæc sunt ferè sequentes. Primo ut Episcopus per se vel Vicarium suum generalem ad hoc speciale mandatum habentem juxta *c. nemo. dist. 1. de Consecrat.* junctâ Glof. *ibid. v. veniat.* & declarat. S. Cong. Fagn. *l. c. n. 4.* erectionem faciat. Pirh. *n. 13. in fine.* Reiffenst. *n. 21.* idque in loco, ubi est competens parochianorum numerus, qualem ad minimum constituunt decem Arg. *c. unicus. caus. 10. g. 3.* cum decem constituant plebem Gl. *in c. 1. de elect. v. duo.* Fagn. *in c. ad audientiam. h. t. n. 28.*

2. Secunda ut Ecclesiæ noviter erigendæ ante erectionem constituatur dos congrua, nimirum sufficientes & stabiles redditus pro luminaribus, paramentis, fabrica, sacerdotibus, seu rectore & alio Clerico (vel ut hodie passim, laico) ipsi ministrante in Ecclesia, & illius custodiam habente, aliisque necessariis Ecclesiæ, prout constat ex *Can. 9. de Consecrat. dist. 1. & novel. 66. C. 2.* ita ut Episcopus Ecclesiæ indotatæ erectioni consensum præstare nequeat. Præstanda hæc dos, ubi aliena liberalitas non suppetit ab illa parte & communitate parochianorum (qui etiam ad hoc compelli possunt ab Ordinario) qui illam dismembrationem seu novæ Ecclesiæ erectionem urgent ob incommoda accedendi ad veterem parochiam, adeoque quorum interest eam fieri, ita ut dos veteris Ecclesiæ non patiatur detrimentum, cum, ut *c. de Lug. de decim. d. 12. n. 8.* ad istiusmodi novas erectiones cum dismembratione non solet procedi nisi cum minimo, quo fieri potest, veteris Ecclesiæ præjudicio; adeoque ut patiatur quidem illud præjudicium diminutionis jurisdictionis populi, & inde natum præjudicium diminutionis emolumentorum parochialium non verò diminutionis decimarum, quamvis etiam, dum nova erectio fit cum formali dismembratione Ordinarii, præsertim, ubi proventus Ecclesiæ matricis sunt copiosi & pars illa Parochianorum avulsa egentior, ex fructibus ad eam quomodocumque pertinentibus dotem hanc novæ

Ecclesiæ novique Rectoris congruam desumere possunt. vide me *l. c. g. 159. n. 1.* quod si verò Parochianos illos excuset inopia, neque etiam quicquam Ecclesiæ veteri præter necessaria ejusque rectori præter congruam sustentationem suppetat, onus assignandi dotē incumbit Abbati, Præposito vel similibus, quibus Parochia subiecta est in temporalibus. Pirh. *h. t. n. 10.* Wiestn. *h. t. n. 13.* juxta *C. extirpanda. Can. fin. §. licet. d. 70.* his etiam deficientibus provideri debere Episcopum de mensæ suæ redditibus, si commode fieri possit, ait Pirh. Wiestn. *LL. cit. citatis C. fin. h. t. C. inter cetera de off. Ordinar. Can. 1. Caus. 16. g. 3.* ac denique deficientibus omnibus, Parochum propriis manibus ex honesto artificio sibi quarere debere victum, astrunt Host. *ad C. ad audientiam. Col. 1. Jo-and. ib. n. 8. & Abb. n. 7.* apud Pirh. *l. c.* & hunc esse casum unicum, in quo parochialis Ecclesiæ constitui possit sine dote sic declarante S. Cong. apud Fagn. *l. c. n. 7. & 37.* teite Pirh. *l. c.*

3. Tertia, ut in Ecclesia nova servetur honor Ecclesiæ matrici debitus *C. ad audientiam. h. t.* qui juxta *Gl. ib. v. honor* & plures alios consistit in pensione seu censu aliquo annuo arbitrio Episcopi moderato eisdem pendendo, non quidem in signum subjectionis, cum hæc subjectio in jure communi fundamentum non habeat, utpote in quo, excepta Cathedrali, nulla Ecclesia super subjectione alterius Ecclesiæ habere fundatam intentionem reperitur; adeoque, si jure speciali sibi eam competere prætendat Ecclesia matrici, id probare debet v. g. quia ea illi consentiens Episcopo reservata. ut Abb. in *cit. C. ad audientiam. n. 8.* Pirh. *h. t. n. 13.* Wiestn. *n. 17.* sed in recognitionem originis ab ea deductæ & jurium in se translatorum, aut quia Parochiani novæ Ecclesiæ tenentur pro Baptismo vel sepultura adire matricem Host. *in C. ad audientiam. n. 3.* Abb. *n. 6.* Jo-and. *n. 10.* Pirh. Wiestn. *LL. cit.*

4. Quarta, ut jus patronatus seu jus præsentandi Rectorem novæ Ecclesiæ, reservetur matrici seu ejus Rectori, non tamen ejus consanguineis, ut notat Lotter *de re benef. l. c.* juxta *C. ad audientiam.* Si tamen ex propriis redditibus contulit in extensionem vel dotationem novæ parochiæ; hanc enim conditionem supponit *cit. C. ad audientiam.* & quidem cumulativè tantum cum eo, qui fundum (quem matrix non præstat eo ipso, quod nova construatur intra limites illius) ad hoc concessit vel partem dotis. ut Abb. *l. c. n. 9.* Jo-and. *n. 3.* Host. *v. fundatoris.* Pirh. *l. c.* fecus, si nihil ad hæc contulit; cum jus Patronatus juxta communem non nisi ex fundatione, constructione vel dotatione congrua competat; sed illud tunc reservatur illis, qui hæc vel unum ex his præstiterunt, ut Abb. *l. c. n. 10.* Pirh. *n. 12.* Fagn. *in cit. C. n. 3.* attestans. sic approbatum à S. Cong. contra Innoc. *in C. 6. de except. Jo-and. in C. 1. de Cap. monach. in 6.*

5. Quinta, ut ante divisionem veteris Ecclesiæ citetur & audiatur illius Rector, ut cum Gl. *in Can. nullus. dist. 99. v. Constitui.* Fagn. *l. c. n. 18.* & apud hunc S. Congreg. juxta dicta supra; cum etsi dividi possit Parochia, etiam invito Rectore antiquo juxta *C. ad audientiam.* & Trid. *l. c.* vocari tamen decet, uti & alii interesse habentes; quia dantur media, per quæ, si volunt impedire possunt extensionem novæ, etiam ex causa; ut dum se offerunt ad constituendum novum Parochum ad nutum amovibilem in Capella apta ad habenda ibi divina, ut ex Lapo Fagn. *n. 30.* Pirh. *h. t. n. 11.* ac denique Parocho novo certus districtus assignandus, de quo alibi. Verùm de hac solennitate vocandi Rectorem prioris Parochialis, dum tractatur de ejus divisione & extensione novæ, vide

me accuratius tractantem in foro benef. p. 1. qn. 157. n. 4.

Quæst. 996. Cujus consensus necessarius ad erectionem novæ Ecclesiæ?

1. Resp. præter enumeratas condiciones necessarius est ad erectionem novæ Ecclesiæ consensus primò Papæ, dum ædificanda est Ecclesia in loco exempto à jurisdictione Ordinarii, ita ut nemo eam ibi extruere possit sine licentia vel privilegio sedis Apostolicæ, c. *authoritate*, §. *prohibemus. de privil. in 6.* Azor. p. 2. l. 9. c. 3. q. 4. In locis verò non exemptis seu jurisdictioni Episcopi subiectis, ut ædificetur Ecclesia, etiam cum dismembratione veteris parochialis requiritur & sufficit consensus Episcopi diocæsani idque, etiam si persona ædificans sit exempta à jurisdictione Episcopi. c. *authoritate*. Barbof. jur. Ecclesiast. l. 2. n. 15. Pirh. h. r. n. 1. Azor. l. c. juxta cit. *Can. nemo*. & *Novell. 67. c. 1.* In eo verò num sufficiat hunc consensum esse tacitum, in eo consistens, quòd is sciverit, extrui Ecclesiam, & non impediverit aut contradixerit, dum sine incommodo potuisset, an requiratur necessariò expressus, non conveniunt AA. prius ob favorem piæ intentionis tenent Barbof. jur. Ecclesiast. l. 2. c. 2. n. 17. Azor. l. c. q. 6. Pirh. h. r. n. 7. Wiestn. n. 3. Engels h. r. n. 4. posterius tanquam utriusque juri & rationi conformius docent Reiffenst. h. r. n. 7. & alii cum Abbate idem dicentes de ratificatione, idque probant ex eo, quòd, etiam Adversariis fatentibus, de jure requiratur ut Episcopus primùm lapidem ponat & ibi crucem defigat per se vel per alium de ejus consensu, quæ necessariò supponunt consensum expressum & per consensum tacitum aut subsequenter rati habitationem suppleri non possunt, ut patet. Quòd si tamen privatus quis vellet construere Ecclesiam assignata sufficiente dote, & Episcopus sine justa causa consentire nollet, & ea, quæ sui sunt muneris per se vel alium præstare renueret, poterit recurri ad ejus superiorem nempe metropolitanum, ut vel is ipsemet consensum præstet, vel auctoritate sua Episcopum ad consentiendum compellat. Azor. l. c. q. 9. Barb. l. c. n. 2. Platelius pr. Episc. p. 1. c. 2. a. 4. Pirh. h. r. n. 2. Wiestn. n. 3. Arg. c. *nullus de jurep.* multoque minùs, ut Barb. l. c. testans sic à Rota decisum, poterit Episcopus sine rationabili causa se opponere Ecclesiæ jam constructæ & dotatæ dilatoriè per adjecta ad illius exornationem nova ædificia; cum id cedat in divini cultus augmentum, cessentque ferè in tali ampliatione rationes, ob quas quandoque ædificatio novæ Ecclesiæ impediri potest.

2. Secundo præter consensum Episcopi requiritur quoque non tantum consilium sed & consensus Capituli Cathedralis ad extructionem novæ parochialis intra fines antiquæ parochiæ Arg. c. *pastoralis. in fine. de donation.* Host. ad c. 3. b. i. n. 2. Fagn. *ibid.* n. 10. Pirh. h. r. n. 10. Wiestn. n. 8. Reiffenst. n. 19. ex ea ratione quòd talis extructio, utpote continens divisionem seu dismembrationem aliquam antiquæ parochiæ, ejusdem jurium ac reddituum diminutionem, sit species alienationis rerum Ecclesiasticarum, quam facere nequit Episcopus sine consensu Capituli sui juxta cit. c. *pastoralis. c. tua. c. cum nos. de his, quæ sunt à prelat. sine consi.* Verùm hæc se ita habent, dum procedit Episcopus jure suo ordinario, nimirum dum ædificatur nova Ecclesia intra limites veteris non exemptæ, seu non subiectæ regularibus exemptis; non verò si ædificetur intra limites parochiæ exemptæ,

in quo casu necesse habet procedere jure delegato, seu tanquam sedis Apostolicæ delegatus, prout ei conceditur à Concil. Trid. sess. 21. c. 4. tunc enim non requiritur dictus consensus, aut etiam concilium; cum ut talis, seu ut taliter procedens non habeat conjunctionem seu communicationem cum Capitulo suo. Fagn. l. c. n. 53. & 54. Socin. in c. 8. de excessib. Præl. Pirh. l. c. Wiestn. h. r. n. 10. Arg. l. 1. §. 1. ff. de eo, cui mandata.

3. Tertio consensus patroni veteris Ecclesiæ, saltem si nova Ecclesia parochialis dotanda sit de redditibus dotatæ ab eo Ecclesiæ matricis; cum ejus tunc intersit; quia reddituum parte in novam translata, beneficium matrici Ecclesiæ ab ipso factum minùs redditur æstimabile, & minùs grati futuri sint præsentandi illam, quamvis, dum necessitas postulat ædificationem novæ, ad hanc eo invito, & non obstante hoc ejus præjudicio, procedi possit, Arg. c. *ad audientiam.* permittentis tunc ædificationem etiam invito rectori Ecclesiæ matricis, etsi eà illi magis præjudicetur quàm Patrono Ecclesiæ. Ita fere Wiestn. n. 16. de cætero consensum patronorum minime requirendum aut curandum absolute pronunciat Lotter. *Loc. mox citand.*

4. Quarto requiri quoque ad constitutionem novæ cum dismembratione antiquæ Parochialis consensum Rectoris ejusdem propter grave præjudicium, quod etiam illi ex eo creatur, docent C. de Luc. de paroch. d. 35. n. 6. Lotter. de re benef. l. 1. q. 28. n. 6. & seq. secus, ac iis requiritur in unione Ecclesiæ. ut Idem n. 7. citatis Imol. & Anchar. qui etiam *ibidem* §. n. 14. & 15. censet pro validitate dismembrationis sufficere hunc consensum supervenientem, ac sic alienationem ex nunc præstiti consensu. Item etiam scripto non sit exceptus, secus, ac requiritur in decreto superioris alienationem necessariò præcedente. Item n. 18. & seq. tradit, Rectorem, cujus consensus requiritur, non esse Vicarium, cui solum curæ exercitium commissum; sed penes quem residet cura habitualis, & ubi est Capitulum, non sufficere consensum singulorum de Capitulo, sed consensum præbitum capitulariter. Tide me in for. benef. p. 1. q. 157. n. 4. reliqua quæ spectant ad Ecclesiarum parochialium constitutionem, dismembrationem & alia vide apud me in for. benef. p. 1. à n. 144. ad q. 173.

Quæst. 997. Cujus consensus requiratur ad constructionem novorum monasteriorum, & qualiter, & ex qua causa illa præstandus?

1. Resp. primò: ante omnia requiri consensum Principis territorialis contra Barbofam jur. Eccles. l. 2. c. 2. n. 2. & 3. Lezan. v. *monasteria. n. 29.* Donatum & alios probabilius tenet Reiffenst. h. r. n. 30. cum Marchant. in *notabil. resol. var. cas.* & aliis ex ea ratione, quòd in erectione novorum monasteriorum semper interveniant quædam temporalia & politica. v. g. de fundo, de mediis, quibus se velint sustentare novi religiosi; an non monasterium novum vergat in gravamen seu præjudicium Principis vel subditorum ejus, adeoque in his judicandi, concedendi aut negandi consensum, potestatem habet Princeps, uti id ipsum confirmatur praxi & consuetudine universali, estque hinc consensus ad vitanda multa inconvenientia priùs obtinendus à Principe & exhibendus Episcopo, antequam is ædificare volentes audiat. Reiffenst. l. c. n. 49.

2. Resp.